

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 14/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., B., vo veci namietaného porušenia čl. 36 písm. c), čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 15 C 88/99, Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 9 Co 450/07 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Cdo 227/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. decembra 2009 doručená sťažnosť M. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 36 písm. c), čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 C 88/99, Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 9 Co 450/07 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší

súd“) pod sp. zn. 2 Cdo 227/09. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 30. novembra 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že žalobou z 12. mája 1999 sa sťažovateľ ako žalobca domáhal od P., a. s. (ďalej len „žalovaná“), náhrady škody z pracovného úrazu pri odvracaní škody hroziacej žalovanej vo výške 353 298 Sk. Rozsudkom okresného súdu č. k. 15 C 88/99-248 zo 4. júla 2007 bola žaloba zamietnutá. Na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 450/07 zo 16. októbra 2008 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, avšak ešte pred jeho podaním požiadal okresný súd o ustanovenie advokáta. Keďže sa tak nestalo, 18. decembra 2007 sa sťažoval na prietahy v tomto smere. Uznesením okresného súdu č. k. 15 C 88/99-316 z 5. januára 2009 bola jeho žiadosť o ustanovenie advokáta zamietnutá pre nedoloženie súčasného príjmu. Sťažovateľ podal proti uzneseniu odvolanie s tým, že výzvu na doloženie súčasného príjmu nedostal. Uznesením krajského súdu sp. zn. 12 Co 73/2009 z 30. apríla 2009 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené bez toho, aby bolo vykonané akékoľvek šetrenie. Uznesenie mu bolo doručené 10. augusta 2009, a keďže dovtedy sa sťažovateľovi podarilo vybaviť potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, podal 10. augusta 2009 novú žiadosť o ustanovenie advokáta. Napokon uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 227/2009 z 23. septembra 2009 bolo dovolacie konanie zastavené.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 15 C 88/99, krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 450/07 a najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Cdo 227/09 s tým, aby boli rozsudky okresného súdu zo 4. júla 2007 a krajského súdu zo 16. októbra 2008 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa (vzhľadom na skúsenosti s prietahmi v konaní). Požaduje tiež priznanie finančného zadosťučinenia za spôsobenú psychickú ujmu a nesprávny úradný postup v sume po 2 500 € od okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu. Domáha sa aj priznania nemajetkovej ujmy 800 € bez uvedenia, od ktorého zo všeobecných súdov to požaduje. Žiada celkom 8 300 €.

Žiada tiež o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 227/2009 z 23. septembra 2009 vyplýva, že konanie o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 450/07 zo 16. októbra 2008 bolo zastavené. Rozsudkami okresného súdu č. k. 15 C 88/99-248 zo 4. júla 2007 a krajského súdu sp. zn. 9 Co 450/07 zo 16. októbra 2008 bola právoplatne zamietnutá žaloba sťažovateľa o určenie, že jeho úraz zo 4. novembra 1998 je pracovným úrazom a o zaplatenie odškodného vo výške 353 964 Sk (11 749,45 €) s úrokmi z omeškania vo výške 17,6 % ročne počítanými od 5. novembra 1998 do zaplatenia. Rozsudok krajského súdu napadol sťažovateľ dovolaním, pričom namietal, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, keďže krajský súd nezohľadnil sťažovateľom uvádzané skutočnosti (napr. príčiny a dôvody vzniku úrazu, zdravotný stav sťažovateľa pred nástupom do zamestnania, dôvody vzniku jeho invalidity a pod.). Neprihliadol ani na to, že žalovaná porušila viacero povinností vyplývajúcich jej z ustanovení Zákonníka práce, najmä v súvislosti s ochranou zamestnancov pri práci. Okresný súd výzvou z 21. júla 2009 požiadal sťažovateľa, aby v stanovenej lehote oznámil meno advokáta, ktorý ho bude v dovolacom konaní zastupovať, a súčasne založil do súdneho spisu jeho splnomocnenie. Sťažovateľ reagoval podaním z 30. júla 2009, v ktorom uviedol, že súčasne s podaním dovolania podal aj žiadosť o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 Občianskeho súdneho poriadku a čaká na ustanovenie advokáta. Podľa zistenia najvyššieho súdu žiadosťou doručenou okresnému súdu 20. októbra 2008 (t. j. ešte pred podaním dovolania), sťažovateľ požiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov odvolávajúc sa na uznesenie okresného súdu z 18. júna 2003, ktorým mu tento ustanovil kvalifikovaného zástupcu pre konanie o veci (toto uznesenie bolo okresným súdom zrušené uznesením zo 16. júna 2004). Vzhľadom na to, že sťažovateľ nereagoval na výzvu okresného súdu v súvislosti s preukázaním svojich aktuálnych príjmov, okresný súd uznesením č. k. 15 C 88/99-316 z 5. januára 2009 zamietol jeho žiadosť o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Toto uznesenie bolo potvrdené následným uznesením krajského súdu sp. zn. 12 Co 73/2009 z 30. apríla 2009. Podľa názoru najvyššieho súdu sťažovateľ nepreukázal, že by mal sám právnické vzdelanie a jeho žiadosti o ustanovenie kvalifikovaného zástupcu pre dovolacie konanie nebolo vyhovené. Napriek poučeniu, že v dovolacom konaní musí byť

zastúpený advokátom, a vedomosti o právoplatnom rozhodnutí o zamietnutí jeho žiadosti o ustanovenie advokáta nepredložil splnomocnenie preukazujúce splnenie podmienky povinného zastúpenia advokátom. Keďže sťažovateľ neodstránil nedostatok podmienky obligatórneho zastúpenia, ktorej absencia bráni v dovolacom konaní ďalej pokračovať, najvyšší súd konanie o dovolaní podľa § 104 ods. 2 v spojení s § 243c a § 241 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zastavil. Nemohol sa pritom zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu. Podľa dátumovej pečiatky prevzal sťažovateľ uznesenie najvyššieho súdu 20. októbra 2009, a to potom, ako podľa dátumovej pečiatky okresného súdu bol spis spolu s uznesením 7. októbra 2009 vrátený z najvyššieho súdu na okresný súd.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 15 C 88/99 a krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 450/07 je oneskorene podaná.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Hoci ústavnému súdu nie je známe, kedy nadobudol rozsudok okresného súdu zo 4. júla 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu zo 16. októbra 2008 právoplatnosť, zo skutočnosti, že okresný súd 21. júla 2009 vyzval sťažovateľa na oznámenie mena advokáta, ktorý ho bude v dovolacom konaní zastupovať, možno bezpečne usúdiť, že rozsudok krajského súdu sa musel stať právoplatným ešte pred týmto dňom. Preto sťažnosť odovzdaná na poštovú prepravu 30. novembra 2009 bola podaná dávno po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Cdo 227/2009. Túto časť sťažnosti považuje ústavný súd za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Keďže sťažovateľ nemajúci sám právnické vzdelanie musel byť v dovolacom konaní povinne zastúpený advokátom a keďže táto podmienka nebola splnená (právoplatnými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu sa nevyhovelo žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov a sťažovateľ napriek tomu žiadneho advokáta zastupovaním v dovolacom konaní nepoveril), nezostalo najvyššiemu súdu iné, ako dovolacie konanie zastaviť.

Uvedené závery najvyššieho súdu nemožno považovať ani za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené.

Ústavný súd považuje za potrebné napokon poznamenať, že vzhľadom na ustanovenie § 237 a § 238 Občianskeho súdneho poriadku (s prihliadnutím aj na dôvody podaného dovolania) v danom prípade nebolo dovolanie vôbec prípustné. Sťažovateľ mal preto postupovať tak, že v zákonnej dvojmesačnej lehote mal podať proti rozsudku krajského súdu sťažnosť ústavnému súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010